Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-31 Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Nr. 397 BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2016

Hierbij bied ik u geannoteerde agenda aan voor de informele Gezondheidsraad van 18 april in Amsterdam.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers

kst-21501-31-397
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Geannoteerde agenda informele EU bijeenkomst van Ministers van volksgezondheid van 18 april te Amsterdam

In het kader van het Nederlands voorzitterschap staan op de informele bijeenkomst van de Europese Ministers van volksgezondheid op 18 april de volgende onderwerpen geagendeerd: «Innovatieve en betaalbare geneesmiddelen», «verbetering van voedingsproducten» en «antimicrobiële resistentie (AMR)». Dit zijn tevens de prioriteiten van het Nederlands voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op het terrein van volksgezondheid.

Innovatieve en betaalbare geneesmiddelen

Geneesmiddelen spelen een belangrijke rol in het leven van patiënten. Dankzij nieuwe technologieën komen er steeds meer nieuwe en innovatieve geneesmiddelen beschikbaar, die voor hele zieke patiënten een belangrijke verbetering van kwaliteit van leven betekenen. Dat is op zich goed nieuws, maar het stelt overheden ook voor dilemma's. Vaak kosten deze nieuwe middelen veel geld, tot soms wel € 500.000,– per patiënt per jaar. Dergelijke prijzen vormen een bedreiging voor de betaalbaarheid van onze gezondheidszorgstelsels. Overheden hebben verschillende instrumenten in het leven geroepen om enerzijds innovatie te bevorderen en anderzijds de markttoelating te versnellen. De vraag die centraal staat is of deze instrumenten in alle gevallen bijdragen aan het doel van ons volksgezondheidsbeleid, namelijk het beschikbaar stellen van de best mogelijke zorg voor onze patiënten tegen houdbare kosten. Naar mijn beleving is de geneesmiddelenmarkt uit balans geraakt. Hierbij gaat het zowel om een opeenstapeling van verschillende vormen van marktexclusiviteit, als om de onderhandelingspositie van de industrie bij de verkoop van geneesmiddelen.
Tijdens deze informele bijeenkomst zal daarom worden gesproken over de voor geneesmiddelen beschikbare beschermingsmechanismen op het terrein van intellectuele eigendom, dat is vastgelegd in EU-wetgeving. Daarbij zal worden gesproken over de gewenste en ongewenste effecten die de bestaande mechanismen met zich meebrengen.
Daarnaast is er tijd ingeruimd om van gedachten te wisselen over de aanpak van hoge prijzen door middel van meer (vrijwillige) samenwerking tussen EU-lidstaten. De prijzen van geneesmiddelen verschillen sterk per land, maar er is weinig prijstransparantie. Nieuwe, innovatieve geneesmiddelen worden door wereldwijd opererende fabrikanten op de markt gebracht. Hoewel steeds meer landen achter gesloten deuren onderhandelen over de prijzen met deze fabrikanten, blijft onduidelijk waarom de producten zo'n hoge prijs kennen.
Ook neemt de intransparantie van prijzen toe. De vraag is daarom of door betere samenwerking tussen landen de marktpositie van de betaler verbeterd kan worden. Vrijwillige samenwerking tussen Europese landen kan immers zorgen voor een betere onderhandelingspositie en meer transparantie. De samenwerking kan onder meer zien op het delen van informatie maar ook het doen van gezamenlijke prijsonderhandelingen.

Verbetering van voedingsproducten

Een substantieel deel van de Europese bevolking heeft overgewicht. Ook zien we een toename van niet besmettelijke ziekten, al dan niet in een chronische vorm. (On)gezonde voedingspatronen spelen hierbij een belangrijke rol. Het blijkt voor veel mensen moeilijk om in dit opzicht de gezonde keuze te maken. Zelfs bij een relatief normaal voedingspatroon krijgen veel Europeanen toch teveel zout, verzadigd vet en calorieën binnen. Overheden proberen mensen hier op verschillende manieren bij te helpen. De nieuwe Schijf van Vijf is daarvan een voorbeeld. Maar een

ander belangrijke manier om hier aan bij te dragen is om in te zetten op het verbeteren van voedingsproducten. Het doel van de Nederlandse prioriteit rond productverbetering in aanloop naar en tijdens het voorzitterschap, is om te komen tot een sterkere gezamenlijke EU inzet op productverbetering wat betreft zout, verzadigd vet en suikers. Op 22 en 23 februari 2016 organiseerden wij hiertoe een EU conferentie over «Food Product Improvement». Hierbij waren hoge vertegenwoordigers van lidstaten, Europese Commissie, WHO, Europese koepels van bedrijfsleven en Europese NGO's aanwezig. De uitkomst van deze conferentie was een «Roadmap for Action»[1] om stapsgewijs door publiek-private samenwerking de hoeveelheid zout, verzadigd vet en suikers in het productaanbod te verlagen zodat de gezonde keuze makkelijker wordt. Ook het verbeteren van dataverzameling en monitoring en het uitwisselen van goede voorbeelden maken onderdeel uit van de onderschreven acties op EU niveau. Op dit moment hebben 22 Lidstaten, Noorwegen en Zwitserland, 4 Europese sectororganisaties van bedrijfsleven en 4 Europese maatschappelijke organisaties op het gebied van gezondheid[2] hebben de Roadmap onderschreven.
Op de informele bijeenkomst van Ministers wordt de opbrengst van de conferentie gedeeld en wordt besproken wat de volgende stappen kunnen zijn om het productaanbod in de EU gezonder maken. De opbrengst van de discussie kan tevens worden benut voor het opstellen van Raadsconclusies over dit thema. Via Raadsconclusies en goede samenwerking met de volgende voorzitterschappen moet het thema op de agenda worden verankerd. Nationale belanghebbenden heb ik op een bijeenkomst op 16 maart geïnformeerd over de uitkomst van de conferentie.

Antimicrobiële Resistentie(AMR)

Antibiotica resistentie is een belangrijke bedreiging voor onze volksgezondheid en is zoals u weet al geruime tijd een prioriteit voor Nederland. Al vele jaren praten landen en internationale organisaties met elkaar over wat er op dit gebied zou moeten en kunnen gebeuren. Deze studies en goede intenties omzetten in concrete actie is helaas ingewikkelder gebleken. Ook is gebleken dat de belangen van volksgezondheid en die van de landbouwsector lange tijd onafhankelijk van elkaar zijn afgewogen. Het is de ambitie van het Nederlandse EU voorzitterschap om hier verandering in te brengen. Op 10 februari 2016 vond daarom een eerste Ministeriële «One Health conference on AMR» plaats. Aan deze conferentie werd deelgenomen door zowel Ministers van Landbouw, als die van Volksgezondheid. Gesproken werd over de politieke wil om AMR in de EU aan te pakken op basis van een «One Health»-aanpak. Hierbij is ondermeer gesproken over het opzetten van een nieuw EU Actieplan, een gezamenlijk netwerk voor humane en veterinaire beleidsmakers, onder andere voor het uitwisselen van informatie over de implementatie van nationale plannen. Op basis van de discussies zijn concept Raadsconclusies opgesteld die de komende maanden besproken zullen worden. De informele bijeenkomst van gezondheidministers zal gebruikt worden om op politiek niveau door te praten over een aantal aspecten uit de Raadsconclusies dat extra aandacht behoeft, zoals bijvoorbeeld de Nederlandse wens om elkaar meer aan te spreken op resultaten, elkaar te helpen met «peer reviews», en om meer aandacht te besteden aan het afstemmen van Europees onderzoek op actuele beleidsvraagstukken. Ook

[1] https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/formulieren/2016/02/22/roadmap-for-action-on-food-product-improvement

[2] Europese sectororganisaties van bedrijfsleven: EuroCommerce, FoodDrinkEurope, FoodServiceEurope, Serving Europe. Europese maatschappelijke organisaties op het gebied van gezondheid: European Chronic Disease Alliance European Healthy Lifestyle Alliance, European Heart Network, European Kidney Health Alliance.

in de context van de informele Landbouwraad zal gesproken worden over AMR. De inzet is om de uitkomsten hiervan te vertalen in gezamenlijke afspraken, die zowel door Ministers van landbouw, als die van Volksgezondheid worden onderschreven.